

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio prima. Vtrum potentia dei sit infinita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

illorum opinionem per rationes, illis rationibus responderet. Secundo per autoritates, & illis responderet. Secunda ibi. His autem scrutatores illi. Et haec est diuisio & sententia lectio in generali.

1 IN SPECIALI autem sic procedit, & primo dicit quod quidam limitare volunt Dei potentia eo quod non potest dimittere quin faciat ea quae facit. Postea dicit quod praedicti confirmant haec multis rationibus, quarum prima est quod non potest Deus facere nisi quod iustum & bonum est fieri, sed non est bonum & iustum fieri nisi quod facit, ergo non potest facere nisi quod facit. Secunda autem ratio talis est, non potest Deus aliquid facere nisi quod iustitia eius exigit, & iustitia eius non exigit, quod faciat nisi quod facit, ergo &c. Et respondet Magister ad istas duas rationes, quod propositiones istae habent duplicem intellectum, vel sensum, vnum ut iustum & iniustum referantur ad praesens tempus sub hoc sensu, non potest Deus nisi quod iustum est facere, vel quod iustitia eius exigeret si faceret. & sic sunt verae, nec concludunt limitationem diuinam potentiae. Tertia ratio talis est, non potest Deus facere vel dimittere nisi quod debet, sed non debet facere nisi quod facit, nec dimittere nisi quod dimittit, ergo &c. Et respondet magister quod verbum hoc debet, in diuinis non cadit proprie, quia nulli est debitor, si tamen sane accipiatur distinguenda sunt sicur & praemissa, quia potest habere duplicem intentionem. Vno modo quod Deus non potest facere nisi quod vult, & sic est falsa, vel sic quod deus non potest facere nisi quod debitum (id est conueniens esset si faceret) & sic est vera. Quarta ratio talis est, Deus non potest facere, vel dimittere, nisi quod facit, & dimittit, ergo &c. Et soluit dicens quod distinguenda est maior ratio huius, sicut & aliae, quia possunt verba accipi, vel tempore determinato, vel confuso. Quinta ratio talis est, non potest Deus facere nisi quod praecurrit a Deo, sed non praecurrit se facturum nisi quod facit, ergo non potest facere nisi quod fecit. Et respondet Magister quod per ea quae dicta sunt de praesentia patet solutio rationis. Postea inducit autoritates ad opinionem confirmandam per quas videtur probare quod voluntas Dei & potentia sunt aequales, ergo non potest nisi quod vult. Et respondet quod in deo idem sunt voluntas & potentia, & quantum ad hoc dicitur possumus equalia, tamen plura subsunt potentiae quam voluntati. Vltimo concludit veritatem dicens quod non est ita limitata potentia dei quin possit multa facere quae non facit. Et ad hoc adducit multas autoritates, sane tamen dicit haec esse intelligenda, ita scilicet quod nulla nouitas in Deo intelligatur, &c.

QVAESTIO PRIMA.

Vtrum potentia Dei sit infinita.

Tho. 1. q. 25. ar. 2.

Circa distinctionem istam primo quaeritur, Vtrum potentia Dei sit infinita. Et videtur quod non, quia illud quod est melius est Deo attribuendum, sed finitum est melius infinito cum dicatur habitum, illud vero priuationem, ergo &c.

2 Item omne quod ab alio exceditur est finitum, sed potentia Dei exceditur a scientia sua, plura enim scit quam possit facere, scit enim mala, quae tamen facere non potest, ergo &c.

3 IN CONTRARIUM est quod in Psal. dicitur, magnitudinis eius non est finis, in Deo autem non est magnitudo molis, sed potentiae vel virtutis, ergo &c.

4 RESPONSIÓ. Primo dabitur intellectus quaestiois, & secundo iuxta intellectum datum, inquiretur de quaestione.

5 QVANTVM ad primum sciendum est quod quaestio non quaerit de infinitate secundum durationem, quia sic possunt esse infinita, vel infinite virtutis omnis intractabilia, ad hoc enim ut aliquid duret in infinito sufficit quod sit natum semper permanere in eadem dispositione, talia autem sunt omnia intractabilia in quantum huiusmodi, ut angeli, soli, caeli, & huiusmodi, & fortiori ratione Deus, intelligitur ergo de infinitate potentiae in vigore quae non reperitur in aliqua creatura (non enim est aliquis calor infinite intensus, nec aliqua virtus creata est infinite intensa) Hanc autem infinitatem potentiae attribuit Deo, & Philof. s. Phisic. (vt quidam dicunt) & Theologi, & hoc de primo.

6 QVANTVM ad secundum videndum est qualiter haec conclusio in qua conueniant probetur & de ratione quidam Phyllo. quam ponit. s. Phisic. scilicet quod deus est infinite virtutis, quia mouet tempore infinito, clarum est quod nihil valet, cum secundum ipsum angelus moueat caelum tempore infinito cuius virtus non est infinita vigore, licet possit esse infinita duratione. Nos autem quaerimus de infinitate vigoris, nisi forte quis diceret quod Deus posset mouere corpus infinitum, si esset, sed an infinitum corpus sit possibile dubium est sicut de proposito, & si esset non probat Philof. quod posset moueri a deo, sed potius videtur innuere oppositum. 3. Phisic. & primo caeli, & mundi.

7 Rationes autem quibus hoc probant aliqui moderni Theologi sunt istae. Prima talis est, illud quod non est limitatum ad genus, nec ad speciem, est illimitatum, & infinitum, sed potentia Dei cum sit sua essentia non est limitata ad genus, nec ad speciem, sed comprehendit omnium generum & omnium specierum perfectiones, ergo &c. Maior supponitur scilicet quod omne limitatum est in certo genere & certa specie, & habet definitionem quae a Philof. 1. meta. terminus dicitur. Minor declaratur, nam tunc dicitur aliquid limitari ad genus quando ei conuenit tantum id quod formaliter importat ratio generis, & non plus nisi aliquid ei addatur. Ex hoc enim aliqua essentia dicitur limitata ad genus substantiae quia per eam habet aliquid tantum perfectionem substantiae & nihil plus nisi aliquid aliud addatur, puta quantitas, vel qualitas. Et similiter aliquid dicitur limitari ad speciem sub genere, quando per essentiam suam solum habet illud quod formaliter importatur in ratione speciei. Unde si esset aliqua vna qualitas per quam homo bene se haberet & ad scire, & ad resistere passionibus timoris, talis non esset limitata nec ad speciem scientiae, nec ad speciem fortitudinis. Ex hoc sic arguitur, illa essentia quae vna existens includit quicquid perfectionis simpliciter est in quocumque genere vel specie est illimitata ad genus & ad speciem, sed essentia diuina est huiusmodi, quia in ipsa nullo addito est quicquid perfectionis est in quocumque genere, per ipsam enim Deus est sciens, iustus, volens, & omnia alia quae simpliciter important perfectionem, quare &c.

8 Secunda ratio talis est, & sumitur ex modo agendi sic, potentia tanto maior est in vigore quanto minus supponitur, sed Deus in infinitum minus supponit quam quaecumque virtus creata, quia quaelibet virtus creata supponit aliquid, Deus autem nihil, aliquid autem & nihil distat in infinitum, ergo virtus dei est in infinitum maior in vigore quam quaecumque alia virtus.

9 Tertia ratio talis est, sicut se habet particulare agens equiuocum ad finitatem sui particularis effectus, sic se habet vniuersale agens equiuocum ad omnem limitationem, & finitatem existentem vel possibilem in quocumque effectu, sed agens particulare equiuocum excedit finitatem sui effectus, & quantum ad hoc potest dici infinitum secundum quid, quia non clauditur intra limites speciei sui effectus sicut agens vniuersale, ergo similiter agens vniuersale equiuocum quod est Deus, excedit sic omnem finitatem existentem & possibilem in quacumque re, quod potest vere dici simpliciter infinitum, quia non clauditur intra quocumque genus aut speciem cuiuscumque generis.

10 Quicquid sit de conclusione, rationes tamen istae licet habeant probabilitatem, nullam tamen habent necessitatem, prima non, quia maior posset rationabiliter negari, non enim videtur necessarium quod illud quod non est limitatum ad genus & ad speciem, sed continet omnium generum atque specierum perfectiones, sit infinitum simpliciter, quia quod excedit aliquod finitum non oportet quod sit infinitum, sed sufficit quod sit finitum maius, nunc est ita quod non solum illud quod continetur in vno genere finitum est, sed quicquid continetur in omnibus generibus, plura enim quae sunt finita in numero, & quorum quodlibet est finitum in se non possunt constituitur aliquod infinitum, talia autem sunt praedicamenta, quia quodlibet includit perfectionem finitam, sunt etiam finita numero, quia decem tantum, ergo quod includit omnium generum perfectiones non est infinitum sed potius finitum, & si eas contineret eminentius non concluditur nisi quod sit finitum maius.

11. Secunda etiam ratio non videtur necessitatem habere, quia illud quod potest conuenire Deo, & creaturæ non arguit infinitatem potentie (alioquin creatura posset esse infinita potentia) agere autem nullo supposito potest competere creaturæ ut patebit in secundo libro, ergo &c. Esto etiam quod non posset communicari creaturæ quod ageret nullo supposito ex parte subiecti, adhuc argumentum non valet, quia nihil non est in infinitum minus aliquo, quia ei quod nihil est, non potest competere quod sit minus quocumque alio, nec ens & nihil distant in infinitum ut plenius deducetur in secundo libro.

12. Tertia ratio deficit in illo in quo & prima, quia sicut illud quod excedit perfectionem huius speciei non est infinitum simpliciter, sic quod excedit omnem perfectionem entem, & possibile in omnibus generibus & speciebus, non oportet quod sit infinitum simpliciter, sed sufficit quod sit infinitum maius. Dicam enim quod omne ens est finitum tam creatum quam increatum, sed increatum tanquam principium & causa æquiuoca excedit in perfectione quemlibet effectum per se sumptum, & omnes simul sumptos.

13. Aliter ergo probanda est supradicta conclusio sic, Deus potest producere infinitum actu & simul, vel successiue & in potentia, ergo potentia Dei est infinita, probatio antecedentis & consequentis. Antecedens patet, quia deus potest facere quicquid non implicat contradictionem, ut patet ex supradictis, sed infinitum esse actu & simul, vel saltem successiue & in potentia vel in speciebus rerum, vel in diuisis specierum non implicat contradictionem, ergo &c. Minor patet de se quantum ad ultimum membrum, scilicet quod processus rerum in infinitum successiue & in potentia in diuisis specierum sit possibilis, hoc enim ponit omnes, & necesse est ponere cum concedatur ab omnibus, quod Deus posset conferre mundum in infinitum sicut est, & in hoc probata est tertia minor cum sit distinctiua, & nihilominus ostenditur in sequentibus quid veritatis habeat reliqua duo membra. Consequentia patet, si enim Deus potest producere aliquid quod sit infinitum actu & simul, patet quod potentia eius est infinita, quia illa potentia est maior in vigore quæ potest simul plura producere quam illa quæ solum potest pauciora, ergo illa quæ potest infinita actu producere est in infinitum maior quocumque virtute creata, quæ non potest actu & simul nisi finita, si igitur potentia diuina se extendat ad hoc quod possit producere infinita actu, & simul, patet quod ipsa est simpliciter infinita.

14. Patet ergo consequentia quantum ad primum articulum antecedentis, patet etiam quantum ad secundum, scilicet quod si deus potest facere infinita successiue & in potentia, quod virtus eius est infinita: quia si processus rerum in infinitum est possibilis, vel ergo erit secundum gradus speciei differentes, vel saltem secundum numerum, sed utroque modo oportet quod potentia Dei sit infinita, ergo &c. Probatio minoris quantum ad duas eius partes: & primo quantum ad primam: si enim processus creaturarum est possibilis in infinitum secundum diuersos gradus específicos, clarum est quod potentia Dei est infinita in vigore, quia quanto potentia potest in plura secundum speciem, tanto oportet quod sit maior & virtuosior, sicut est ascensus in perfectione specierum: si ergo processus rerum secundum speciem est possibilis in infinitum, sequitur quod potentia diuina sit infinita, alioquin haberet statum in producendo species, nec posset ultra perfectiorem producere. Si vero iste processus non sit possibilis, sed tantum ille qui est secundum numerum quem omnes concedunt, adhuc videtur idem sequi, quia aliquid esse causam infinitorum numero successiue potest esse dupliciter. Vno modo quod aduenientibus posterioribus priora recedant a sua causalitate, et ad hoc sufficit potentia infinita duratione, dato quod non sit infinita in vigore. Pluralitas enim effectuum talium non arguit maiorem vigorem, sed eundem permanentem hoc enim modo solus esset causa infinitorum successiue si motus semper duraret. Alio modo potest aliquid esse causa infinitorum successiue, sic quod aduenientibus posterioribus priora maneat sub sua causalitate, & sic posse in plura requirit maiorem vigorem, quæ posse in pauciora. Ex hoc sic arguitur, illa virtus quæ potest in plura quocumque datis, sic quod aduenientibus posterioribus priora non recedant, est infinita in vigore. Hæc patet, quia sicut posse sic in plura arguit maiorem vi-

gorem sic posse in plura quocumque datis arguit maiorem virtutem quocumque finita data, & hæc necessario est infinita, sed virtus vel potentia Dei est huiusmodi, ergo &c.

15. Contra autem rationem istam instatur dupliciter. Primo quia ista ratio vix videtur quibusdam non probat quod potentia diuina secundum rationem potentie sit infinita simpliciter, sed solum secundum quid, nisi ponatur quod Deus possit producere infinita secundum speciem saltem in potentia & successiue, quod probant sic, sicut essentia non esset infinita simpliciter secundum rationem essentie, si esset determinata ad aliquam speciem dato quod esset infinite intensa in illa specie, ut si poneremus calorem infinite intensum, sic nulla potentia esset infinita simpliciter secundum rationem potentie, nisi possit in infinita obiecta non solum secundum numerum, quia talia limitata sunt ad speciem, sed oportet quod sint infinita secundum rationes específicas.

16. Sed istud non valet, quod patet accipiendo contrarium medium eius quod assumitur sic, sicut se habet infinitas essentie diuine ad perfectiones absolutas sic se habet infinitas potentie ad infinitatem possibilem ut ipsæ accipiunt, sed infinitas essentie diuine non requirit quod includat infinitas perfectiones absolutas secundum rationem specificam differentes, imò perfectiones quæ sunt in Deo (illæ, scilicet quas simpliciter melius est habere quam eis carere) sunt finitæ multitudine, sed ex hoc solo essentia diuina dicitur infinita, quia continet infinite, ut sic loquimur omnes perfectiones absolutas posibles, quævis illæ sint finitæ secundum multitudinem, ergo similiter infinitas potentie diuine non requirit quod possit in infinita possiblem specie differentia, sed sufficit quod possit in omnia possiblem dato quod sine finita multitudine formali & specifica, dum tamen possit in ea infinito modo, quod est tamen sub singulis speciebus multiplicabilibus, & non tantum sub vna ut arguebatur, potest infinita producere successiue, sic quod aduenientibus posterioribus priora non recedant a sua causalitate.

17. Ex quo patet responsio ad rationem eorum, quia quæ ratione deus potest producere infinita actu in aliqua specie, eadem ratione & in quolibet multiplicabili. Propter quod sicut continet infinite perfectionem vnius speciei, ita & cuiuslibet, non sic autem esset de calore si esset infinite intensus, vel de essentia diuina si esset limitata & finita ad speciem, quia solum contineret perfectionem vnius speciei tantum, & iterum cum Deus vna simplici essentia contineat omnem perfectionem, & non secundum aliud si probatur infinitus in vna perfectione, probatur simpliciter infinitus in omni possibili. Ex hoc patet quod prædicta instantia non valet.

18. Secundo potest sic instari, infinitas effectus arguit infinitatem causæ solum proportionabiliter, sed ponendo processum rerum possibilem in infinitum successiue & in potentia, non ponitur in effectibus aliquid infinitum actu, sed solum in potentia hoc modo (scilicet quod datis quocumque possibile est dare plura) ergo ut videtur talis infinitas non arguit aliquam causam esse actu infinitam, sed solum quod data quocumque causa finita possibile est dare perfectiorem, nunquam tamen deuenitur ad aliquam infinitam.

19. Et dicendum quod infinitas talis est ponenda in causa qualis potest concludi ex effectu, & non solum qualis est in effectu. In illo enim attenditur proportio inter causam & effectum, in hoc autem magis attenditur similitudo quam proportio, ex infinitate autem successiua in effectibus qualem ponimus Deo possibilem, sequitur deum esse actu & simpliciter infinite potentie: quare &c. Assumptum declarat, quia licet in accipiendis quocumque datis possibile sit dare plura, quæ tamen si dentur non erunt infinita, nihilominus si in causis acceptis est dare aliquid cui nihil possit æquari in virtute quantumcumque procedat in accipiendo sub ipsa, vna post aliam, necessario ipsa est actu infinita natura. Et idem esset in effectibus, si enim esset dare aliquam multitudinem actu ad quæ non posset deueniri accipiendo numerum post numerum, necessario ipsa esset infinita, omne enim finitum transitur accepto aliquotiens aliquo finito. Causalitas autem virtutis diuine non potest attingi quantumcumque ponatur causali

q. seg. & d.
44. q. 2.

* aliter

salitas creata excedere in producendo multa. Propter quod necessario sequitur quod ipsa sit infinita.

20 AD PRIMVM argumentum dicendum quod duplex est infinitum scilicet priuatiue quod natu est finiri, & nondum habet finem, sicut motus cæli potest dici infinitus, & omnis motus citra terminum, & tale infinitum est possibile & imperfectum, nec potest Deo attribui, & de hoc procedit argumentum. Alio modo dicitur infinitum negatiue, quia caret omni limitatione que competit rebus creatis, & hoc modo perfectius est esse infinitum quam finitum, perfectior enim est negatio imperfectionis saltem ratione nature subtractæ quam sit affirmatio: Et hoc modo infinitum competit Deo.

21 Ad secundum dicendum est quod potentia non exceditur a scientia, nec e conuerso cum sint idem, licet obiectum excedatur ab obiecto, vtriusque tamen obiectum est infinitum in potentia respectu actus successiuus, & in talibus vnus potest excedere alterum.

QVÆSTIO SECVNDA.

Vtrum Deus possit facere aliquod infinitum actu.

Tho. 1. q. 7. ar. 3. & 4.

Occasione eius quod dictum est q. præce. nu. 13. Quæritur, vtrum Deus possit facere aliquod infinitum actu. Et videtur quod non, quia de ratione infiniti est quod non possit pertransiri neque a finito, neque ab infinito, vt probatur. 6. Phisic. sed si infinitum esset productum quodammodo esset pertransitum, ergo &c.

2 Item impossibile est effectum æquari suæ causæ æquiuocæ, sed si Deus produceret effectum infinitum ille adæquaretur suæ causæ æquiuocæ (scilicet Deo) quia infinito nihil est maius, non solum secundum quantitatem molis sed etiam secundum quantitatem virtutis, quia in magnitudine infinita non potest esse virtutis finita, vt probatur 9. Phisic. sic ergo &c.

3 Item infinitum est cuius quantitatē accipiētibz semper est aliquid sumere extra, vt dicitur 3. Phisic. sed si infinitum esset actu, nihil eius esset sumere extra, ergo contra rationem infiniti est esse actu, & sic idem quod prius.

4 IN CONTRARIVM arguitur, quia Deus potest sub qualibet specie producere aliquod indiuiduum, sed si sub qualibet specie figuræ esset producta aliqua figura, illæ figuræ essent actu infinitæ, ergo &c.

5 Item Deus potest facere quicquid non repugnat rationi rei, sed rationi quantitatis non repugnat infinitum, imò finitum & infinitum quantitati conueniunt, vt dicitur 1. Phisic. ergo &c.

6 RESPONSIO. Quæstio ista non intelligitur de infinito secundum essentiam (vtrum deus possit aliquod tale infinitum producere) cum constet omnem creaturam necessario limitari ad certum genus & ad certam speciem, intelligitur ergo de infinito secundum quantitatem quod est duplex, scilicet secundum magnitudinem, & secundum multitudinem, sicut est duplex quantitas, continua videlicet & discreta. Primum ergo videamus, vtrum repugnet nature rei creatæ infinitas secundum multitudinem: & secundò an repugnet ei infinitas secundum magnitudinem. Adhuc circa primum primò ponetur illud, quod est clarum, & ab omnibus concessum: & secundò inquiretur de eo quod est dubium.

7 QVANTVM ad primum sciendū est, quod conceditur ab omnibus, quod in ordinatis per se & essentialiter impossibile est dare multitudinem infinitam actu, cuius ratio est, quia si in ordinatis per se & essentialiter esset multitudo actu infinita in illa multitudine esset aliqua species virtutis vel perfectionis infinitæ, consequens est falsum, ergo & antecedens: falsitas consequentis patet, quia infinita perfectio non potest cōpetere nisi Deo, consequentia probatur, quia in ordinatis essentialiter semper vnus est perfectius altero, nec est dare duo in æquali gradu perfectionis, necesse est ergo in tota multitudine ordinatorū essentialiter quod vnus sit perfectius cæteris omnibus. cum igitur in multitudine infinita sit perfectio infinita, oportet quod similis sit in aliquo vno illius multitudinis. Alia autem sunt quæ ordinantur accidentaliter sicut indiuidua sub vna specie, & talia possunt produci dupliciter, successiue, vel simul, si successiue, impossibile est quod inchoado ab

vno, vel a quocumque (dum tamen finitis) deueniatur aliquid quando ad multitudinem actu infinitam: cuius ratio est, quia de ratione infiniti est quod quātacumque eius pars accipiatur, & quotiescumque, quod semper restet aliquid accipiendum. Propter quod contra rationem eius est, quod in accipiēdo partem post partem, ipsum sit vnquam actu acceptum, & quia illud non potest fieri, quod est contra rationem rei, ideo isto modo non possunt produci actu infinita, nec solum est hoc verum in rerum productione, sed etiam in earum cognitione, si enim deus cognosceret vnus post aliud, non cognosceret actu infinita.

8 Si verò indiuidua sub specie simul producantur sic dubiū est, an deus possit infinita actu producere, pura infinitas animas, & est hic duplex modus dicendi, vnus est quod Deus potest infinita producere actu. Quod probatur dupliciter. Primò sic, Deus potest simul & actu tot producere quot potest producere in potentia successiue, nisi natura rei requirat successione, & hoc patet statim, quia vbi non est repugnantia ex parte rei non est defectus ex parte Dei, si ergo natura rei non requirat successione, sed partiat simul, deus potest in talibus tot producere simul quot successiue, sed natura animarum quæ possunt a Deo produci, non requirit successione, ergo Deus potest tot animas simul producere quot potest producere successiue, si autem essent tot productæ necessario essent infinitæ, ergo &c. Quod essent infinitæ patet, quia si essent finitæ tunc per productionem successiuam animarū transiret illud quod esset actu productum (omne enim finitum transiret per cōtinuam acceptionem alicuius finiti) & sic deus non potuisset producere tot simul quot successiue, cuius oppositum probatum est.

9 Secunda ratio talis est, Deus potest simul tot animas producere quot possunt participare naturā anime, hoc patet, quia non habet inter se oppositionem, nec successione necessarium ordinem, sed si tot essent productæ necessario essent infinitæ, ergo Deus potest animas infinitas actu producere. Minor probatur, si enim anime sic productæ essent in numero finito ultra illum numerum Deus non posset aliquam animā producere cum ponatur quod tot sunt productæ quot possunt naturam anime participare. Hoc tamē est absurdum, (scilicet quod Deus sit limitatus ad producendum certum numerum animarum ultra quæ nullam posset producere) ergo oportet dicere quod illæ essent infinitæ. Sic igitur dicunt isti quod deus potest hoc modo producere infinita. Huius opinionis quæ est satis probabilis fuerunt Auicenna, Agazel, & quidam alii: Et mihi ipsi visum est aliquando.

10 Alius modus est qui videtur probabilior, videlicet quod deus non potest facere infinita actu, non propter impotentiam sui, sed propter repugnantiam rei: & ad probandū istā conclusionem primò ponentur rationes per quas aliqui eā probant, & videbitur quantum cōcludant, & deinde adducentur quædam aliæ rationes quæ videntur efficaciores.

11 Rationes per quas aliqui probant prædictā conclusionem sunt duæ. Prima talis est, quia oportet omnem multitudinem esse in aliqua specie multitudinis, species autē multitudinis sunt secundū species numerorū, nulla autē species numeri potest esse infinita, cum numerus sit multitudo mensurata per vnū, ergo impossibile est aliquā multitudinem esse actu infinitā. Secūdo, quia omne creaturam comprehenditur sub aliqua certa intentione creatantis, sed infinita multitudo si esset non posset cōprehendi sub certa intentione, sicut nec sub certo numero, quare, &c.

12 Sed istæ rationes parū cōcludūt, cum enim primò dicitur quod omnem multitudinem oportet esse in aliqua specie multitudinis, potest dici quod multitudo, vel totum discretū non est aliquid vnū secundū rem, sed multa quorū quoda libet est aliquid indiuiduū alicuius speciei sub aliquo genere, & sic esset de infinitis hominibus si essent, nā quilibet eorum esset in specie humana, sed nūquid oportet ipsam multitudinem quæ numeramus esse in aliqua specie sicut res numeratas? fortē diceret aliquis & probabiliter quod non, quia licet vnitas generis, & speciei sit vnitas ratiois, tamen vnitas suppositi vel indiuidui sub specie est vnitas rei, intellectus enim non facit singularitatem in rebus sicut vniuersalitatem, & ideo cum nulla multitudo sit vnus secundum rem, ipsa non est indiuiduū alicuius speciei, nec